

บทที่ 7
บทวิเคราะห์

จากการศึกษาเรื่อง“ปรัชญาการศึกษากับประชาธิปไตย”ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนหมู่บ้านเด็กกับโรงเรียนถาวรวิทยานั้น วิธีการศึกษาอีกแนวทางหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ใช้ก็คือการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปรตามสมมุติฐานหาความสัมพันธ์ ซึ่งการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นลักษณะของการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามระหว่างโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยา ซึ่งจะแบ่งรายละเอียดการวิจัยออกเป็นส่วนต่างๆดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลของตัวแปรทั้งหมด

ตัวแปรของงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือตัวแปรต้นกับตัวแปรตามโดยเฉพาะข้อมูลของตัวแปรต้นที่เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนทั้งหมด สามารถแจกแจงเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 7.1 ตัวแปรกับจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ตัวแปร	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
1.เพศ		
-ชาย	52	51.0
-หญิง	50	49.0
2.อายุ		
- 9-10	24	23.5
-11-12	57	55.9
-13-14	15	14.7
-15-16	6	5.9
3.ศาสนา		
-พุทธ	99	97.1
-คริสต์	-	-
-อิสลาม	-	-
-ไม่ทราบศาสนา	3	2.9
4.การศึกษา		
-ประถม 4	35	34.3
-ประถม 5	33	34.3
-ประถม 6	32	31.4

5.พื้นฐานครอบครัว		
-อยู่กับบิดามารดา	59	57.8
-อยู่กับบิดา	3	2.9
-อยู่กับมารดา	5	4.9
-อยู่กับญาติ	4	3.9
-อยู่กับโรงเรียน	31	30.4
จำนวนรวม	102	100

2. ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร

ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้หมายถึงการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานหาความสัมพันธ์ 5 สมมติฐาน ดังนี้

- 2.1) เพศมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- 2.2) อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- 2.3) ศาสนามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- 2.4) ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
- 2.5) พื้นฐานทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

โดย

การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้จะศึกษาทั้งภาพรวมและการเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนหมู่บ้านเด็กกับโรงเรียนถาวรวิทยาเพื่อที่จะดูว่าตัวแปรตัวใดมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองมากกว่ากัน แต่ในตัวแปรของศาสนานั้นเนื่องจากว่าไม่สามารถหาความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองได้ ดังนั้นจึงไม่ใส่ข้อมูลของส่วนนี้ในรายงานการวิจัย

อนึ่งการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม Crosstabulation ตามรายละเอียด ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. เพศมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตาราง 7.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเรียนรู้ทางการเมือง

เพศกับการเรียนรู้ทางการเมือง						
การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	รวม(X1)		ร.ร.หมู่บ้านเด็ก(X2)		ร.ร.ถาวรวิทยา(X3)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ต่ำ	18 (34.6)	24 (48.0)	8 (53.3)	12 (75.0)	10 (27.0)	12 (35.3)
กลาง	19 (36.5)	18 (36.0)	6 (40.0)	3 (18.8)	13 (35.1)	15 (44.1)
สูง	15 (28.8)	8 (16.0)	1 (6.7)	1 (6.3)	14 (37.8)	7 (20.6)
รวม	52 (51.0)	50 (49.0)	15 (48.4)	16 (51.6)	37 (52.1)	34 (47.9)

หมายเหตุ : -ค่าในวงเล็บหมายถึงค่าร้อยละ df = 2 ระดับนัยสำคัญ = 0.05

ภาพรวมรวมทั้งสองโรงเรียน(X1)	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
Prob. = .2258	Prob. = .4128	Prob. = .2814
Chi-Square = 2.97653	Chi-Square = 1.76958	Chi-Square = 2.53578
Gamma = -.27315	Gamma = -.39200	Gamma = -.26391

จากการศึกษาในส่วนนี้พบว่าค่าความน่าจะเป็นจากการทดสอบ Chi-Square โดยรวม(X1)มีค่าเท่ากับ .2258 และเมื่อแยกโรงเรียนจะพบค่านัยสำคัญคือ โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก (X2)มีค่าเท่ากับ.4128 และโรงเรียนถาวรวิทยา(X3)มีค่าเท่ากับ .2814ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย คือไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ต่างก็มีการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่ต่างกันมากนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้วจะพบว่าเพศของทั้งสองโรงเรียนจะได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำและระดับกลาง คือทั้งเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจะมีระดับการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ แต่ระดับการเรียนรู้ของโรงเรียนถาวรวิทยาจะอยู่ในช่วงกลางถึงสูง สาเหตุจากการลงไปสังเกตทางภาคสนามเป็นเพราะว่า การได้รับข่าวสารทางการเมืองนั้นทุกคนมีโอกาสได้รับเท่ากันแต่จะแตกต่างกันก็เพียงโรงเรียนถาวรวิทยานั้นเด็กนักเรียนจะมีเสรีภาพในการรับข่าวสารมากกว่า

2. อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตาราง 7.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเรียนรู้ทางการเมือง

การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	อายุรวม(X1)			
	9-10	11-12	13-14	15-16
ต่ำ	14 (58.3)	15 (26.3)	8 (53.3)	5 (83.3)
กลาง	8 (33.3)	24 (42.1)	4 (26.7)	1 (16.7)
สูง	2 (8.3)	18 (31.6)	3 (20.0)	-
รวม	24 (23.5)	57 (55.9)	15 (14.7)	6 (5.9)

อายุกับการเรียนรู้ทางการเมือง								
การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)				โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)			
	9-10	11-12	13-14	15-16	9-10	11-12	13-14	15-16
ต่ำ	1 (100.0)	6 (60.0)	8 (57.1)	5 (83.3)	13 (56.5)	9 (19.1)		
กลาง		4 (40.0)	4 (28.6)	1 (16.7)	8 (34.8)	20 (42.6)		
สูง			2 (14.3)		2 (8.7)	18 (38.3)	1 (100.0)	
รวม	1 (3.2)	10 (32.3)	14 (45.2)	6 (19.4)	23 (32.4)	47 (66.2)	1 (1.4)	

หมายเหตุ :- ค่าในวงเล็บหมายถึงค่าร้อยละ $df = 6$ ระดับนัยสำคัญ = 0.05

- ข้อสังเกต ตัวเลขที่ไม่เต็มในตารางทุกช่องนั้น เป็นเพราะว่าค่าสถิติไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ภาพรวมรวมทั้งสองโรงเรียน(X1)	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
Prob. = .0194	Prob. = .6599	Prob. = .0067
Chi-Square = 15.11809	Chi-Square = 4.12431	Chi-Square = 14.18772
Gamma = .02692	Gamma = .09804	Gamma = .68215

ผลจากการศึกษาในส่วนนี้พบว่าค่าความน่าจะเป็นจากการทดสอบ Chi-Square โดยรวม(X1) พบว่ามีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .0194 แสดงว่าอายุจากภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง โดยมีความสัมพันธ์ทางสถิติเป็นจำนวน 2 เปอร์เซนต์ และเมื่อแยกโรงเรียนจะพบค่านัยสำคัญดังนี้

1. โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2) มีค่าเท่ากับ .6599 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติอายุจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง

2.โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)มีค่าเท่ากับ .0067 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กันถึง 68 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสรุปได้ว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง

จึงสรุปได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะโรงเรียนถาวรวิทยาพบว่ายิ่งเด็กอายุสูงขึ้นระดับการเรียนรู้แบบประชาธิปไตยก็สูงขึ้นตามไปด้วยเพราะในระดับชั้นประถมศึกษาจะเพิ่มความรู้ส่วนใหญ่ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(สปช.) ส่วนในโรงเรียนหมู่บ้านเด็กพบว่า ยิ่งเด็กอายุมากขึ้นการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับยิ่งลดลง ซึ่งจากการใช้วิธีสำรวจพบตัวอย่างเช่น ในเรื่องของสภานักเรียน พบว่าเด็กโตส่วนใหญ่จะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสภานักเรียนเพราะเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเล็กน้อยๆของเด็กเล็กๆมากกว่า คือลักษณะของสภาจะเป็นสภาของปัจเจกชนมากกว่าสภาของกลุ่มชน ส่วนในระดับการเรียนรู้การสอนเด็กยังไม่ได้รับการเรียนรู้ทางด้านนี้เลย

3.ศาสนากับการเรียนรู้ทางการเมือง

ตาราง 7.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเรียนรู้ทางการเมือง

ศาสนากับการเรียนรู้ทางการเมือง					
การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	ภาพรวม(X1)		โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)		โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
	พุทธ	ไม่รู้	พุทธ	ไม่รู้	พุทธ
ต่ำ	40	2	18	2	22
	40.4	66.7	64.3	66.7	31.0
กลาง	36	1	8	1	28
	36.4	33.3	28.6	33.3	39.4
สูง	23		2		21
	23.2		7.1		29.6
รวม	99	3	28	3	71
	97.1	2.9	90.3	9.7	100.0

หมายเหตุ :-ค่าในวงเล็บหมายถึงค่าร้อยละ df = 2 ระดับนัยสำคัญ = 0.05

ภาพรวมรวมทั้งสองโรงเรียน(X1)	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
Prob. = .5510	Prob. = .8879	Prob. = can not found
Chi-Square = 1.19208	Chi-Square = .23783	Chi-Square = can not found
Gamma = .55801	Gamma = -.10000	Gamma = can not found

ผลจากการศึกษาในส่วนนี้พบว่าค่าความน่าจะเป็นจากการทดสอบ Chi-Square โดยรวม(X1)มีค่าเท่ากับ .5510 โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)มีค่าเท่ากับ .8879 ส่วนโรงเรียน

ถาวรวิทยา(X2)ไม่พบค่านัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า ศาสนาไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง

4. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตาราง 7.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเรียนรู้ทางการเมือง

การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	รวม(X1)		
	ประถม 4	ประถม 5	ประถม 6
ต่ำ	22 (62.9)	15 (42.9)	5 (15.6)
กลาง	10 (28.6)	12 (34.3)	15 (46.9)
สูง	3 (8.6)	8 (22.9)	12 (37.5)
รวม	35 (34.3)	35 (34.3)	32 (31.4)

การศึกษากับการเรียนรู้ทางการเมือง						
การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)			โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)		
	ประถม 4	ประถม 5	ประถม 6	ประถม 4	ประถม 5	ประถม 6
ต่ำ	8 (88.9)	8 (72.7)	4 (36.4)	14 (53.8)	7 (29.2)	1 (4.8)
กลาง	1 (11.1)	3 (27.3)	5 (45.5)	9 (34.6)	9 (37.5)	10 (47.6)
สูง			2 (18.2)	3 (11.5)	8 (33.3)	10 (47.6)
รวม	9 (29.0)	11 (35.5)	11 (35.5)	26 (36.6)	24 (33.8)	21 (29.6)

หมายเหตุ :-ค่าในวงเล็บหมายถึงค่าร้อยละ $df = 4$ ระดับนัยสำคัญ = 0.05

-ข้อสังเกต ตัวเลขที่ไม่เต็มในตารางทุกช่องนั้น เป็นเพราะว่าค่าสถิติไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ภาพรวมรวมทั้งสองโรงเรียน(X1)	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
Prob. = .0020	Prob. = .0930	Prob. = .0049
Chi-Square = 16.90143	Chi-Square = 7.96049	Chi-Square = 14.88993
Gamma = .52133	Gamma = .71429	Gamma = .56897

ผลจากการศึกษาในส่วนนี้พบว่าค่าความน่าจะเป็นจากการทดสอบ Chi-Square โดยรวม(X1)มีค่าเท่ากับ .0020 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีความสัมพันธ์กันถึง 52 เปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อวิเคราะห์แยกโรงเรียนกลับพบว่า

1.โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2) มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0930 ซึ่งสรุปได้ว่า การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง เนื่องจากทางโรงเรียนไม่ได้เน้นในส่วนของการเรียนรู้ทางการเมืองในเชิงทฤษฎีเลย แต่จะไปเน้นในเชิงปฏิบัติมากกว่า และการเรียนการสอนในวิชา สปช. ก็เน้นในส่วนของธรรมชาติ หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงตัวมากกว่า

2.โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)พบว่ามีความสำคัญทางสถิติต่ำกว่า .05 นั่นคือมีค่าเท่ากับ .0049 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันถึง 56 เปอร์เซ็นต์ จึงหมายความว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง เหตุผลเนื่องมาจากว่าการรณรงค์ของครูต่อโครงการประชาธิปไตยที่มีอย่างต่อเนื่อง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถลงสมัครสมาชิกเรียนได้ และ การเรียนในวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(สปช.) ก็พบว่าเด็กจะมีการเรียนรู้เรื่องราวทางการเมืองเสมอ มีการทำรายงาน หรือนำเสนอรายงานที่เกี่ยวกับการเมืองอยู่เป็นระยะๆ

5. พื้นฐานทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตาราง 7.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางครอบครัวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	พื้นฐานทางครอบครัวรวม(X1)				
	บิดา-มารดา	บิดา	มารดา	ญาติ	โรงเรียน
ต่ำ	19 (32.2)	1 (33.3)	1 (20.0)	1 (25.0)	20 (64.5)
กลาง	24 (40.7)	1 (33.3)	2 (40.0)	1 (25.0)	9 (29.0)
สูง	16 (27.1)	1 (33.3)	2 (40.0)	2 (50.0)	2 (6.5)
รวม	59 (57.8)	3 (2.9)	5 (4.9)	4 (3.9)	31 (30.4)

การเรียนรู้ทางการเมือง แบบประชาธิปไตย	พื้นฐานทางครอบครัวกับการเรียนรู้ทางการเมือง				
	หมู่บ้านเด็ก(X2) อยู่กับโรงเรียน	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)			
		อยู่กับครอบครัว	อยู่กับบิดา	อยู่กับมารดา	อยู่กับญาติ
ต่ำ	20 (64.5)	19 (32.2)	1 (33.3)	1 (20.0)	1 (25.0)
กลาง	9 (29.0)	24 (40.7)	1 (33.3)	2 (40.0)	1 (25.0)
สูง	2 (6.5)	16 (27.1)	1 (33.3)	2 (40.0)	2 (50.0)
รวม	31 (100.0)	59 (83.1)	3 (4.2)	5 (7.0)	4 (5.6)

หมายเหตุ :-ค่าในวงเล็บหมายถึงค่าร้อยละ df = 8 ระดับนัยสำคัญ = 0.05

ภาพรวมรวมทั้งสองโรงเรียน(X1)	โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)	โรงเรียนถาวรวิทยา(X3)
Prob. = .1018	Prob. = can not found	Prob. = .9646
Chi-Square = 13.30397	Chi-Square = can not found	Chi-Square = 1.42034
Gamma = .38469	Gamma = can not found	Gamma = .22134

จากการศึกษาในส่วนนี้พบว่าค่าความน่าจะเป็นจากการทดสอบ Chi-Square โดยรวม(X1)มีค่าเท่ากับ .1018 และโรงเรียนถาวรวิทยา(X3)มีค่าเท่ากับ .9646 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก(X2)ไม่สามารถหาค่าความสัมพันธ์ได้เพราะข้อมูลเรื่องพื้นฐานทางครอบครัวของเด็กไม่สามารถเปิดเผยได้จากทางโรงเรียนจึงสรุปได้ว่า พื้นฐานทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่าโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก เด็กจะมีจิตสำนึกและการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนถาวรวิทยาที่มีจิตสำนึกและการเรียนรู้อยู่ในระดับกลาง

3 การวิเคราะห์ระดับความเป็นประชาธิปไตย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการทดสอบค่าทางสถิติโดยใช้ t-test เพื่อวัดระดับความเป็นประชาธิปไตยระหว่างโรงเรียนหมู่บ้านเด็กกับโรงเรียนถาวรวิทยาซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบดูว่าโรงเรียนใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงกว่ากัน โดยจะดูที่ระดับค่าที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความแปรปรวน(F value 2-Tail Prob.) เป็นหลัก ถ้าค่าที่ใช้ทดสอบต่ำกว่า 0.05 ก็จะใช้การคำนวณแบบ Separate Variance Estimate (มีความแตกต่างกันระหว่างสองโรงเรียน) แต่ถ้าค่าสูงกว่าระดับ 0.05 ขึ้นไปก็จะใช้การคำนวณแบบ Pooled Variance Estimate (ไม่มีความแตกต่างกันของสองโรงเรียน) ซึ่งในการวิจัยในส่วนนี้จะพิสูจน์ถึงองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ

1.ระดับทัศนคติกับความเป็นประชาธิปไตย เพื่อที่จะดูทัศนคติของนักเรียนทั้งสองโรงเรียนว่ามีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่างกันหรือไม่ ซึ่งในส่วนของทัศนคตินั้นผู้วิจัยจะศึกษาถึงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1.1) ระดับความคิดเห็นในเรื่องเสรีภาพ

ตาราง 7.7 ตารางแสดงความคิดเห็นในเรื่องเสรีภาพ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.243	.437	2.9032	2.8451

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเสรีภาพของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .026 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่าเด็กนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจะมีแนวความคิดเกี่ยวกับเสรีภาพดีกว่าโรงเรียนถาวรวิทยาเพราะเด็กได้รับเสรีภาพในชีวิตประจำวันสูงกว่า

1.2) ระดับความคิดเห็นในเรื่องความเสมอภาค

ตาราง 7.8 ตารางแสดงความคิดเห็นในเรื่องความเสมอภาค

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.000	.004	2.5161	2.9296

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .004 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่าเด็กโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคสูงกว่า คือมีความเห็นว่าคนที่ทำผิดจะต้องถูกทำโทษอย่างเท่าเทียมกันโดยดูที่เหตุผลประกอบ ส่วนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคและความยุติธรรมโดยดูได้จากการตัดสินของสภานักเรียน

1.3) ระดับความคิดเห็นในเรื่องเหตุผล

ตาราง 7.9 ตารางแสดงความคิดเห็นในเรื่องเหตุผล

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.000	.026	2.7742	2.9859

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเหตุผลของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มี ความแตกต่างกัน

1.4) ระดับความคิดเห็นในเรื่องเสียงข้างมาก

ตาราง 7.10 ตารางแสดงความคิดเห็นในเรื่องเสียงข้างมาก

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.035	.081	2.4194	2.6761

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเสียงข้างมากของนักเรียนทั้งโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาไม่มีความแตกต่างกัน

1.5) ระดับความคิดเห็นในเรื่องกฎระเบียบ

ตาราง 7.11 ตารางแสดงความคิดเห็นในเรื่องกฎระเบียบ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.054	.000	2.6774	2.0563

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่าโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจะมีทัศนคติทางด้านนี้สูงกว่าโรงเรียนถาวรวิทยานั่นคือมีความเห็นว่าครูกับนักเรียนควรร่วมกันออกกฎระเบียบของโรงเรียนมากกว่าที่จะให้ครูเป็นผู้ออกกฎแต่เพียงฝ่ายเดียว

2.ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองกับเป้าหมายในชีวิต เพื่อที่จะทราบถึงตัวการที่สำคัญของการเรียนรู้และเป้าหมายในชีวิตว่าเป็นไปในแนวทางเชิงประชาธิปไตยหรือไม่ ซึ่งแบ่งประเด็นของการวิเคราะห์ออกเป็น

2.1) ระดับของการเรียนรู้ทางการเมือง

ตาราง 7.12 ตารางแสดงระดับของการเรียนรู้ทางการเมือง

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.000	.060	2.7097	2.9437

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มีความแตกต่างกัน เพราะการเรียนรู้ทางการเมืองส่วน

ใหญ่จะใช้สื่อมวลชนเป็นตัวการของการเรียนรู้เหมือนกันมากกว่าที่จะเกิดจากครูหรือตัวการอื่นๆ

2.2) เป้าหมายในชีวิต

ตาราง 7.13 ตารางแสดงระดับของเป้าหมายในชีวิต

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.113	0.05		
	.012	2.1613	2.5493

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มี ความแตกต่างกัน เพราะจะมีลักษณะของความหลากหลายในอาชีพของทั้งสองโรงเรียน

3.ระดับความรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเรื่องต่างๆ เป็นการทดสอบความรู้ในด้านการเมืองว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งในส่วนนี้แบ่งระดับความรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยออกเป็น

3.1) ระดับความรู้ในเรื่องเสรีภาพแบบประชาธิปไตย

ตาราง 7.14 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องเสรีภาพ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.192	0.05		
	.000	1.8065	2.4085

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับความรู้ในเรื่องเสรีภาพของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่า เด็กโรงเรียนถาวรวิทยามีระดับความรู้ในเรื่องเสรีภาพแบบประชาธิปไตยในเชิงทฤษฎีสูงกว่าโรงเรียนหมู่บ้านเด็ก

3.2) ระดับความรู้ในเรื่องรัฐธรรมนูญ

ตาราง 7.15 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องรัฐธรรมนูญ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.000	0.05		
	.000	1.1290	1.8732

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับความรู้ในเรื่องรัฐธรรมนูญของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่า เด็กโรงเรียนถาวรวิทยามีระดับความรู้ในด้านนี้สูงกว่า คือสามารถรู้ว่กฎหมายรัฐธรรมนูญคืออะไรและใครเป็นผู้กำหนดกฎหมายนี้

3.3) ระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายนิติบัญญัติ

ตาราง 7.16 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายนิติบัญญัติ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่าเฉลี่ยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.809	.563	1.2903	1.3662

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายนิติบัญญัติของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มี ความแตกต่างกัน

3.4) ระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายบริหาร

ตาราง 7.17 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายบริหาร

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่าเฉลี่ยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.504	.000	1.3871	1.8732

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายบริหารของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่า เด็กโรงเรียนถาวรวิทยามีระดับการเรียนรู้ทางด้านนี้สูงกว่า คือสามารถรู้ถึงที่มาของฝ่ายบริหารและรู้ว่าใครเป็นผู้นำของฝ่ายบริหาร

3.5) ระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายตุลาการ

ตาราง 7.18 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายตุลาการ

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่าเฉลี่ยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.434	.265	1.9677	2.1549

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าระดับความรู้ในเรื่องฝ่ายตุลาการของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มี ความแตกต่างกัน

3.6) ระดับความรู้ในเรื่องพรรคการเมือง

ตาราง 7.19 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องพรรคการเมือง

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Separate Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.004	.000	1.2581	1.8592

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าความรู้ในเรื่องพรรคการเมืองของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ซึ่งเมื่อดูความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะพบว่า เด็กโรงเรียนถาวรวิทยาจะมีระดับความรู้ในเรื่องนี้สูงกว่า คือเด็กสามารถที่จะรู้ว่าพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลนั้นจะต้องมีจำนวนผู้แทนราษฎรสูงสุด และหัวหน้าพรรคจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีโดยอัตโนมัติ ซึ่งในปัจจุบันก็คือพรรคชาติไทยโดยมีนายบรรหาร ศิลปอาชาเป็นนายกรัฐมนตรี

3.7) ระดับความรู้ในเรื่องการเลือกตั้ง

ตาราง 7.20 ตารางแสดงระดับความรู้ในเรื่องการเลือกตั้ง

F value 2-Tail Prob. ค่าที่ใช้ทดสอบ ความแปรปรวน	Pooled Variance Estimate ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน	
		หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา
.695	.614	1.1935	1.2394

จากการทดสอบค่า t-test พบว่าแนวระดับความรู้ในเรื่องการเลือกตั้งของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กและโรงเรียนถาวรวิทยาจะไม่มี ความแตกต่างกัน

ดังนั้นการวิเคราะห์ในส่วนนี้จึงสรุปภาพรวมออกมาในรูปของการทดสอบ T-test เพื่อเปรียบเทียบระดับความเป็นประชาธิปไตยระหว่างโรงเรียนหมู่บ้านเด็กกับโรงเรียนถาวรวิทยา ว่าโรงเรียนใดจะมีระดับประชาธิปไตยสูงกว่ากัน ดังนี้

ตาราง 7.21 ระดับความเป็นประชาธิปไตยโดยเปรียบเทียบ

หลัก ประชาธิปไตย Democracy	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย Mean ของโรงเรียน		ค่าความน่าจะเป็น 2-Tail Prob. ระดับความเชื่อมั่น 0.05
	หมู่บ้านเด็ก	ถาวรวิทยา	
1.ระดับทัศนคติกับความเป็นประชาธิปไตย			
1.เสรีภาพ	2.9032	2.8451	.437
2.เสมอภาค	2.5161	2.9296	.004
3.เหตุผล	2.7742	2.9859	.026
4.เสียงข้างมาก	2.4194	2.6761	.081
5.กฎระเบียบ	2.6774	2.0563	.000
2.ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองกับเป้าหมายในชีวิต			
การเรียนรู้	2.7097	2.9437	.060
เป้าหมาย	2.1613	2.5493	.012
3.ระดับความรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเรื่องต่างๆ			
เสรีภาพ(ปชต)	1.8065	2.4085	.000
รัฐธรรมนูญ	1.1290	1.8732	.000
นิติบัญญัติ	1.2903	1.3662	.563
บริหาร	1.3871	1.8732	.000
ตุลาการ	1.9677	2.1549	.265
พรรคการเมือง	1.2581	1.8592	.000
การเลือกตั้ง	1.1935	1.2394	.614
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	1.4194	1.9859	.001

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจึงสรุปได้ว่า ประชาชนและสภาพแวดล้อมของการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นจะทำให้มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยต่างกัน คือ โรงเรียนหมู่บ้านเด็กจะเป็นประชาธิปไตยในเชิงปฏิบัติ ส่วนโรงเรียนถาวรวิทยานั้นจะเป็นประชาธิปไตยในเชิงทฤษฎี ส่วนการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรนั้นมีเพียง อายุและระดับการศึกษาของโรงเรียนถาวรวิทยานั่นที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง คือยังมีระดับอายุและการศึกษาสูงขึ้นไปจะมีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองสูงขึ้นไปด้วย และตัวการ (agent)ของการเรียนรู้ที่สำคัญก็คือ สื่อสารมวลชน(โทรทัศน์,วิทยุ และหนังสือพิมพ์)